Štvrtok 17. decembra 2020

P9_TA(2020)0377

Vykonávanie právnych predpisov EÚ o vode

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o vykonávaní právnych predpisov EÚ o vode (2020/2613(RSP))

(2021/C 445/16)

Európsky parlament,

— so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 191,

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva ([1]) (ďalej len „rámcová smernica o vode“),

— so zreteľom na smernicu Rady 91/271/EHS z 21. mája 1991 o čistení komunálnychodpadových vôd ([2]) (ďalej len „smernica o čistení komunálnych odpadových vôd“),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2006/118/ES z 12. decembra 2006 o ochrane podzemných vôd pred znečistením a zhoršením kvality ([3]) (ďalej len „smernica o podzemných vodách“),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES z 23. októbra 2007 o hodnotení a manažmente povodňových rizík ([4]) (ďalej len „smernica o povodniach“),

— so zreteľom na smernicu Rady 91/676/EHS z 12. decembra 1991 o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov ([5]),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/105/ES zo 16. decembra 2008 o environmentálnych normách kvality v oblasti vodnej politiky, o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc Rady 82/176/EHS, 83/513/EHS, 84/156/EHS, 84/491/EHS a 86/280/EHS a o zmene a doplnení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES ([6]) (ďalej len „smernica o environmentálnych normách kvality“),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/741 z 25. mája 2020 o minimálnych požiadavkách na opätovné využívanie vody ([7]),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES zo 17. júna 2008, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti morskej environmentálnej politiky (ďalej len „rámcová smernica o morskej stratégii“) ([8]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES ([9]) (ďalej len „nariadenie REACH“),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) ([10]),

([1]) Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1.
([2]) Ú. v. ES L 135, 30.5.1991, s. 40.
([3]) Ú. v. EÚ L 372, 27.12.2006, s. 19.
([4]) Ú. v. EÚ L 288, 6.11.2007, s. 27.
([5]) Ú. v. ES L 375, 31.12.1991, s. 1.
([6]) Ú. v. EÚ L 348, 24.12.2008, s. 84.
([7]) Ú. v. EÚ L 177, 5.6.2020, s. 32.
([8]) Ú. v. EÚ L 164, 25.6.2008, s. 19.
([9]) Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1.
([10]) Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17.

— so zreteľom na správu Komisie z 10. decembra 2019 o kontrole vhodnosti rámcovej smernice o vode a smernice o povodniach a jej zhrnutia z rovnakého dátumu,

— so zreteľom na hodnotenie Komisie z 13. decembra 2019 týkajúce sa smernice Rady 91/271/EHS z 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd a jeho zhrnutia z rovnakého dátumu,

— so zreteľom na návrh Komisie z 1. februára 2018 na smernicu Európskeho parlamentu a Rady o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu (prepracované znenie) (COM(2017)0753),

— so zreteľom na návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zriadení akčného programu Únie v oblasti zdravia na obdobie 2021 – 2027 (programu EU4Health) a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 282/2014 (COM(2020)0405),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 28. novembra 2019 o núdzovom stave v oblasti klímy a životného prostredia ([11]),

— so zreteľom na správu Európskej environmentálnej agentúry (ďalej len „EEA“) zo 4. decembra 2019 s názvom Životné prostredie v Európe – stav a výhľad na rok 2020: znalosti potrebné na prechod na udržateľnú Európu,

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. decembra 2019 o Európskej zelenej dohode (COM(2019)0640),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 10. marca 2020 s názvom Nová priemyselná stratégia pre Európu, a najmä na jeho časť 2.2 s názvom Priemyselné odvetvie, ktoré pripravuje pôdu pre klimatickú neutrálnosť (COM(2020)0102),

— so zreteľom na stratégiu EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 ([12]),

— so zreteľom na stratégiu „z farmy na stôl“ ([13]),

— so zreteľom na 7. environmentálny akčný program ([14]),

— so zreteľom na oznámenie Komisie zo 14. januára 2020 s názvom Investičný plán pre udržateľnú Európu a Investičný plán európskej zelenej dohody (COM(2020)0021),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. marca 2020 s názvom Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo – Za čistejšiu a konkurencieschopnejšiu Európu (COM(2020)0098),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 27. mája 2020 s názvom Správny čas pre Európu: náprava škôd a príprava budúcnosti pre ďalšie generácie (COM(2020)0456),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. marca 2019 s názvom Strategický prístup Európskej únie k liekom v životnom prostredí (COM(2019)0128),

— so zreteľom na Parížsku dohodu,

— so zreteľom na štúdiu Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (ďalej len „OECD“) z mája 2020 o financovaní dodávok vody, hygiene a ochrane pred povodňami – výzvy v členských štátoch EÚ a politické možnosti,

---

([11]) Prijaté texty, P9_TA(2019)0078.

([12]) Oznámenie Komisie z 20. mája 2020 s názvom Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030: Prinavrátenie prírody do našich životov (COM(2020)0380).

([13]) Oznámenie Komisie z 20. mája 2020 s názvom Stratégia „z farmy na stôl“ v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu (COM(2020)0381).

([14]) Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1386/2013/EÚ z 20. novembra 2013 o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2020 „Dobrý život v rámci možností našej planéty“ (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 171).

Štvrtok 17. decembra 2020

— so zreteľom na ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja, a najmä na cieľ udržateľného rozvoja č. 6, ktorý sa týka čistej vody a hygieny ([15]) a cieľ č. 14 o zachovaní a trvalo udržateľnom využívaní našich oceánov, morí a morských zdrojov,

— so zreteľom na globálnu hodnotiacu správu medzivládnej vedeckej platformy pre biodiverzitu a ekosystémové služby (ďalej len „IPBES“) o biodiverzite a ekosystémových službách za z mája 2019,

— so zreteľom na správu Komisie z novembra 2019 s názvom Hodnotenie vplyvu SPP na vodu,

— so zreteľom na rezolúciu OSN č. 64/292 z 28. júla 2010, v ktorej sa uznáva právo ľudí na vodu a hygienu,

— so zreteľom na rozsudok Súdneho dvora z 28. mája 2020 vo veci C-535/18, IL a iní/Land Nordrhein-Westfalen,

— so zreteľom na rozsudok Súdneho dvora z 1. júla 2015 vo veci C-461/13, Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland e.V./Bundesrepublik Deutschland (prípad rieky Vezera),

— so zreteľom na európsku iniciatívu občanov s názvom Právo na vodu („Right2Water“) a správu Európskeho parlamentu k ďalšiemu postupu nadväzujúcemu na európsku iniciatívu občanov Right2Water,

— so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov z 2. júla 2020 o kontrole vhodnosti rámcovej smernice o vode, smernice o podzemných vodách, smernice o environmentálnych normách kvality a smernice o povodniach ([16]),

— so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 12. decembra 2018 s názvom Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o minimálnych požiadavkách na opätovné využívanie vody (priebežný program) ([17]),

— so zreteľom na otázky Rade a Komisii o vykonávaní právnych predpisov EÚ o vode (O-000077/2020 – B9-0077/2020 a O-000078/2020 – B9-0078/2020),

— so zreteľom na článok 136 ods. 5 a článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na návrh uznesenia Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín,

A. keďže voda je nevyhnutná pre život a vodné hospodárstvo zohráva zásadnú úlohu pri zachovávaní ekosystémových služieb EÚ, ako aj pri využívaní zdrojov a hospodárskej výrobe; keďže EÚ musí nájsť účinné riešenia súčasných problémov v oblasti vody a efektívne hospodáriť s existujúcimi vodnými zdrojmi, pretože majú priamy vplyv na ľudské zdravie, životné prostredie, jeho kvalitu a ekosystémy, výrobu energie, poľnohospodárstvo a potravinovú bezpečnosť;

B. keďže voda je základný prvok potravinového cyklu; keďže na dosiahnutie spravodlivého, zdravého, ekologického a udržateľného potravinového systému je nevyhnutná dobrá kvalita podzemných a povrchových vôd, ako aj ich dostupnosť v dostatočnom množstve, ako sa uvádza v stratégii z farmy na stôl; keďže dostatočné množstvo čistej vody je nevyhnutným prvkom realizácie a dosiahnutia skutočného obehového hospodárstva v EÚ;

C. keďže voda predstavuje pre hospodárstvo EÚ veľkú hodnotu, pričom odvetvia závislé od vody v EÚ tvoria 26 % ročnej hrubej pridanej hodnoty EÚ, a preto má zásadný význam zabezpečiť trvalú dostupnosť kvalitnej vody v dostatočnom množstve na to, aby bolo možné pokryť všetky potreby;

D. keďže rámcová smernica o vode stanovila rámec na ochranu 110 000 útvarov povrchových vôd v EÚ s cieľom dosiahnuť do roku 2015 dobrý ekologický a chemický stav a na ochranu 13 400 útvarov podzemných vôd v EÚ s cieľom dosiahnuť v rovnakej lehote dobrý kvantitatívny a chemický stav, a na ochranu zdrojov pitnej vody podľa článku 7 ods. 2; keďže kontrola vhodnosti odhalila závažné nedostatky vo vykonávaní právnych predpisov EÚ o vode, ktorých ciele sa do konečného termínu v roku 2027 pravdepodobne nepodarí dosiahnuť, pokiaľ sa v členských štátoch

([15]) Uvedené v rezolúcii č. 70/1 prijatej valným zhromaždením OSN 25. septembra 2015 s názvom Transformujeme náš svet: program trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030.
([16]) Ú. v. EÚ C 324, 1.10.2020, s. 28.
([17]) Ú. v. EÚ C 110, 22.3.2019, s. 94.

EÚ okamžite nezačne vyvíjať úsilie na vykonávanie uvedených právnych predpisov a pokiaľ sa odvetvové politiky týkajúce sa vody nezosúladia s požiadavkami rámcovej smernice o vode; keďže plánovanie vodného hospodárstva a programy opatrení by mali pokračovať aj po uplynutí lehoty v roku 2027, čo povedie k ďalšiemu zlepšeniu kvality a množstva vody;

E. keďže 74 % plochy podzemných vodných útvarov je v dobrom chemickou stave a keďže 89 % je v dobrom kvantitatívnom stave; keďže hrubá bilancia dusíka v EÚ sa v rokoch 2004 až 2015 ([18]) znížila o 10 %;

F. keďže dobrý chemický stav sa dosiahol len v 38 % povrchových vôd, len 40 % povrchových vôd má dobrý ekologický stav alebo potenciál a keďže stav 16 % povrchových vôd je stále neznámy pre nedostatok údajov; keďže 81 % povrchových vôd by dosiahlo dobrý chemický stav, ak by ich neznečisťovali ubikvitné perzistentné bioakumulatívne a toxické látky (uPBT), ako je ortuť; keďže len jeden zo štyroch ukazovateľov sladkých vôd rámcovej smernice o vode, ktoré analyzuje agentúra EEA, preukázal pokrok v posledných 10 – 15 rokoch ([19]);

G. keďže podľa zásady „one out, all out“ sa stav vody považuje za dobrý, len ak sa všetky prvky posúdenia považujú za dobré, čo neodráža zlepšenia individuálnych parametrov kvality vody; keďže dobrý stav nezávisí len od zmierňujúcich opatrení na riešenie súčasných problémov, ale aj od opatrení na obnovu s cieľom riešiť problémy z minulosti a od včasných preventívnych opatrení proti vznikajúcim hrozbám ([20]);

H. keďže účinnosť rámcovej smernice o vode a dosiahnutie jej cieľov závisí od jej vykonávania a presadzovania príslušnými orgánmi v členských štátoch, od zabezpečenia primeraného financovania vrátane finančných nástrojov EÚ, ale aj od vykonávania iných právnych predpisov EÚ, ako aj od lepšej integrácie cieľov v oblasti vody do iných politík; keďže kľúčom k účinnému vykonávaniu je zapojenie zainteresovaných strán;

I. keďže v článku 7 ods. 3 rámcovej smernice o vode sa stanovuje, že členské štáty musia zabezpečiť ochranu vodných útvarov používaných na výrobu pitnej vody s cieľom zabrániť zhoršeniu ich kvality; keďže v kontrole vhodnosti sa jasne uvádza, že v prípade chránených oblastí pre pitnú vodu sa dosiahol malý pokrok;

J. keďže popri uplatňovaní zásady „znečisťovateľ platí“ je mimoriadne dôležité prioritne riešiť problém chemických a iných príčin znečistenia povrchových a podzemných vôd pri zdroji, pretože ide o najudržateľnejšie, najúčinnejšie a nákladovo najefektívnejšie opatrenie;

K. keďže v rámcovej smernici o vode sa uvádza, že treba chrániť vody využívané na odoberanie pitnej vody; keďže prevádzkovatelia pitnej vody by mali mať možnosť využívať kvalitné vodné zdroje, aby občania nemuseli platiť za nákladnú úpravu; keďže je preto potrebné obmedzovať znečistenie vôd pri zdroji;

L. keďže v správe globálneho hodnotenia IPBES o biodiverzite a ekosystémových službách z roku 2019 sa znečistenie vody označuje ako významná hrozba pre celosvetovú biodiverzitu; keďže biodiverzita sladkých vôd patrí medzi najohrozenejšie v Európe a keďže znečistenie vody má negatívny vplyv na flóru a faunu; keďže plocha európskych mokradí, ktoré slúžia ako prirodzené záchyty uhlíka, sa od roku 1970 znížila o 50 % a keďže výskyt sladkovodných druhov odvtedy poklesol o 83 %;

M. keďže zmena klímy je veľkou hrozbou pre vodné zdroje na celom svete, a to z hľadiska vysokého aj nízkeho množstva vody; keďže zdravé a odolné sladkovodné ekosystémy dokážu lepšie zmierňovať účinky zmeny klímy a prispôsobiť sa im;

([18]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Agri-environmental_indicator_-_gross_nitrogen_balance

([19]) Správa Európskej environmentálnej agentúry zo 4. decembra 2019 s názvom Životné prostredie v Európe – stav a perspektíva 2020: znalosti potrebné na prechod na udržateľnú Európu.

([20]) Zhrnutie Komisie z 10. decembra 2019 o kontrole vhodnosti rámcovej smernice o vode a smernice o povodniach.

Štvrtok 17. decembra 2020

N. keďže rámcová smernica o vode neobsahuje osobitné ustanovenia na riešenie dôsledkov zmeny klímy; keďže Komisia vo svojom oznámení o Európskej zelenej dohode napriek tomu uznáva, že treba obnoviť prirodzené funkcie podzemných a povrchových vôd; keďže sa pri kontrole vhodnosti zistilo, že rámcová smernica o vode je „dostatočne normatívna, pokiaľ ide o problematiku, ktorá sa má riešiť, a tiež dostatočne flexibilná na to, aby sa jej vykonávanie posilnilo v závislosti od nových výziev, ktoré nie sú v smernici uvedené, ako sú zmena klímy, nedostatok vody a nové znečisťujúce látky“;

O. keďže mestské oblasti sa neustále rozrastajú a vyvíjajú čoraz väčší tlak na čistiarne odpadových vôd; keďže hlavným a čiastočne neregulovaným zdrojom znečistenia vody v EÚ je vypúšťanie neupravených alebo nedostatočne upravených komunálnych a/alebo priemyselných odpadových vôd; keďže smernica o čistení komunálnych odpadových vôd nebola pôvodne navrhnutá na úpravu vypúšťania chemických látok, farmaceutických rezíduí alebo mikroplastov do vodných útvarov; keďže smernica o čistení komunálnych odpadových vôd bola účinná pri znižovaní znečistenia vodných útvarov vybranými látkami vďaka zníženiu záťaže biochemickej spotreby kyslíka, dusíka a fosforu v upravenej odpadovej vode v celej EÚ; keďže napriek tomu by sa mala venovať väčšia pozornosť existujúcim, ako aj vznikajúcim zdrojom znečistenia; keďže ďalším významným difúznym zdrojom znečistenia vody je poľnohospodárstvo, a to v dôsledku vypúšťania živín, pesticídov, antibiotík a iných znečisťujúcich látok do povodí a riek; keďže ustanovenia súčasnej SPP týkajúce sa vody nie sú dostatočné, aby pomohli pri dosahovaní cieľov rámcovej smernice o vode; keďže difúzne znečistenie je prekážkou pri uplatňovaní zásady znečisťovateľ platí;

P. keďže tretina európskych krajín trpí nedostatkom vody, t. j. má ročne na osobu menej ako 5 000 m^3 vody ([21]); keďže v prípade konfliktov týkajúcich sa prideľovania vodných zdrojov musí mať prednosť uplatňovanie ľudského práva na vodu; keďže 13 členských štátov vyhlásilo v súvislosti s Dohovorom OSN o boji proti rozširovaniu púští ([22]), že sú rozširovaním púští ohrozené;

Q. keďže odber vody vytvára značný tlak na vodné zdroje EÚ; keďže približne štvrtina vody odklonenej z prírodného prostredia v EÚ sa využíva na poľnohospodárske účely; keďže sa dosiahla dohoda o novom nariadení o minimálnych požiadavkách na opätovné využívanie vody, čo uľahčí využívanie upravenej komunálnej odpadovej vody na poľnohospodárske zavlažovanie;

R. keďže subjekty spravujúce vodné útvary sú v niektorých prípadoch financované z činností, ktoré zhoršujú chemický a ekologický stav vodných útvarov, čo bráni dosiahnutiu cieľov rámcovej smernice o vode; keďže v takýchto situáciách je ťažké vyhnúť sa konfliktom záujmov, pričom subjekty spravujúce vodné útvary zároveň udržiavajú v bludnom kruhu závislosti od činností, ktoré zhoršujú stav vodných útvarov;

S. keďže 60 % povodí riek sa nachádza v nadnárodných regiónoch, zásadný význam má účinná cezhraničná spolupráca; keďže 20 európskych krajín má viac ako 10 % svojich vodných zdrojov závislých od iných krajín, pričom v prípade piatich krajín pochádza viac ako 75 % zdrojov vody zo zahraničia prostredníctvom riek; keďže nedodržiavanie smernice o čistení komunálnych odpadových vôd v pohraničných regiónoch spôsobuje zhoršenie stavu cezhraničných vodných útvarov, na ktoré sa vzťahuje rámcová smernica o vode, čo znemožňuje dosiahnutie cieľov rámcovej smernice o vode v prijímajúcom členskom štáte;

T. keďže spojitosť riek od malých potokov až po ústia a delty je kľúčová pre sťahovavé druhy rýb, ktorých fázy života sú nenahraditeľné pre príslušné ekosystémy a potravinové reťazce a ktoré v rybárskych spoločenstvách nadobúdajú čoraz väčšiu sociálno-kultúrnu hodnotu;

U. keďže celková spotreba energie v odvetví vodného hospodárstva v EÚ je významná a musí byť efektívnejšia, aby sa tak prispelo k cieľom Parížskej dohody, cieľom EÚ v oblasti klímy do roku 2030 a jej cieľu dosiahnuť uhlíkovú neutralitu v roku 2050;

([21]) https://www.eea.europa.eu/publications/92-9167-025-1/page003.html

([22]) Podkladový dokument Európskeho dvora audítorov z júna 2018 s názvom Dezertifikácia v EÚ.

V. keďže vodná energia má potenciál dekarbonizovať do určitej miery výrobu elektrickej energie, a preto môže prispievať k dosahovaniu cieľov EÚ v oblasti klímy a energetiky podľa Parížskej dohody; keďže vodnú energiu je potrebné vnímať holistickým spôsobom vrátane jej účinkov na hydromorfologické podmienky a biotopy; keďže v porovnaní s elektrickou energiou vyrábanou z veternej a solárnej energie je vodná energia menej volatilná, a preto pomáha udržiavať konštantné dodávky energie a stabilitu sietí; keďže prečerpávacie vodné elektrárne predstavujú viac než 90 % ([23]) kapacity na uskladňovanie energie v EÚ; keďže Európska únia by mala podporovať členské štáty, ktoré sa zapájajú do projektov týkajúcich sa vodnej energie šetrných k životnému prostrediu, ktoré zároveň nepredstavujú významné ohrozenie zdravia miestnych komunít;

W. keďže štrukturálne zmeny vodných útvarov patria k najväčším tlakom na ich stav ([24]); keďže hydromorfológia sa dotýka 40 % útvarov povrchových vôd a zahŕňa fyzikálne zmeny (26 %), priehrady, bariéry a uzávery (24 %), hydrologické zmeny (7 %) a iné hydromorfologické zmeny (7 %); keďže v súčasnosti je v Európe viac ako 21 000 vodných elektrární; keďže nebolo prijaté žiadne komplexné opatrenie na úrovni EÚ na odstránenie zastaraných priehrad a hatí napriek dôkazom, že koordinácia na úrovni EÚ by v tejto veci predstavovala pridanú hodnotu;

X. keďže Valné zhromaždenie OSN 28. júla 2010 uznalo právo ľudí na vodu a hygienu za ľudské právo;

Y. keďže v Dohovore o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien a v Dohovore o právach dieťaťa, okrem iných medzinárodných dohovorov a dohôd, sa výslovne uznáva právo na vodu a hygienu a štáty sa zaväzujú, že v tejto súvislosti prijmú vhodné opatrenia;

Z. keďže jeden milión ľudí v Európe nemá prístup k vode, osem miliónov nemá prístup k hygiene ([25]) a keďže po celom svete 844 miliónov ľudí nemá bezpečný prístup k bezpečnej pitnej vode ([26]) a keďže až tretina svetovej populácie nemá prístup k základnej hygiene; keďže európska iniciatíva občanov Right2Water získala viac ako 1,8 milióna podpisov v marci 2014; keďže sa v rámci iniciatívy Right2Water požadovalo zaručenie vody a hygieny pre všetkých v EÚ aj na celom svete, lepší prístup k pitnej vode pre verejnosť a väčšia transparentnosť kvality vody, ako aj zakotvenie práva na vodu do právnych predpisoch EÚ; keďže Komisia prijala oznámenie, ktorým reagovala na iniciatívu „Right2Water“ ([27]); keďže Európsky parlament vo svojom uznesení z 8. septembra 2015 k ďalšiemu postupu nadväzujúcemu na európsku iniciatívu občanov Right2Water kritizoval Komisiu za nesplnenie požiadaviek iniciatívy a vyzval Komisiu, aby uznala všeobecný prístup k vode a ľudské právo na vodu ([28]);

AA. keďže zo štúdií vyplýva, že testovanie odpadových vôd možno využiť ako systém včasného varovania na predpovedanie alebo lokalizáciu výskytu ochorenia COVID-19, čo zohráva významnú úlohu v boji proti pandémii;

1. víta úspech rámcovej smernice o vode, pokiaľ ide o vytvorenie primeraného rámca riadenia pre integrované vodné hospodárstvo, ako aj jej úspech pri zlepšovaní kvality vody alebo v niektorých prípadoch aspoň pri spomalení zhoršovania kvality vody;

2. zamieta akýkoľvek pokus o komercializáciu vody (príkladom toho je obchodovanie s futuritami na vodu na newyorskej burze cenných papierov); odsudzuje dôsledky komercializácie prírody, ktoré vystavujú základné a verejné statky špekuláciám, čo znamená odopretie všeobecného práva na ich užívanie;

([23]) Štúdia Komisie z marca 2020 o skladovaní energie – *Contribution to the security of the electricity supply in Europe* (Prispievanie k bezpečnosti dodávok elektrickej energie v Európe), s. 20.

([24]) https://ec.europa.eu/info/news/implementation-report-water-framework-directive-and-floods-directive-questions-and-answers-2019-feb-26_sk

([25]) https://www.right2water.eu/documents

([26]) Svetová zdravotnícka organizácia a Detský fond OSN, *Progress on Drinking Water, Sanitation and Hygiene: 2017 Update and SDG Baselines* (Pokrok v oblasti pitnej vody, hygieny a hygieny: Aktualizácia v roku 2017 a základné scenáre cieľov udržateľného rozvoja), Svetová zdravotnícka organizácia a Detský fond OSN, Ženeva, 2017, s. 3.

([27]) Oznámenie Komisie z 19. marca 2014 o európskej iniciatíve občanov „Voda a sanitácia sú ľudským právom! Voda je verejným statkom, nie komoditou!“ (COM(2014)0177).

([28]) Ú. v. EÚ C 316, 22.9.2017, s. 99.

Štvrtok 17. decembra 2020

3. víta posúdenie Komisie, že rámcová smernica o vode plní svoj účel, ale konštatuje, že jej vykonávanie treba zlepšiť a urýchliť, a to zapojením relevantných príslušných orgánov z členských štátov a ďalším začlenením cieľov rámcovej smernice o vode do odvetvových politík, najmä poľnohospodárstva, dopravy a energetiky, a to s cieľom zabezpečiť, aby všetky vodné útvary a podzemná voda boli najneskôr do roku 2027 v dobrom stave;

4. zdôrazňuje, že nie je potrebná revízia rámcovej smernice o vode; vyzýva Komisiu, aby v záujme ukončenia právnej neistoty vyhlásila, že rámcová smernica o vode sa nebude revidovať; vyzýva Komisiu, aby naďalej podľa potreby navrhovala aktualizácie príloh;

5. vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že polovica vodných útvarov v EÚ stále nedosiahla dobrý stav a že ciele rámcovej smernice o vode ešte neboli dosiahnuté, a to osobitne v dôsledku nedostatočného financovania, mimoriadne pomalého vykonávania, nedostatočného presadzovania, neuplatňovania zásady predbežnej opatrnosti a zásady „znečisťovateľ platí“, a širokého uplatňovania výnimiek zo smernice v mnohých členských štátoch, a takisto vyjadruje poľutovanie nad tým, že začlenenie environmentálnych cieľov v odvetvových politikách nebolo dostatočné;

6. zdôrazňuje potrebu obnoviť a zlepšiť kvalitu vody; konštatuje, že na zlepšenie stavu vodných útvarov je nevyhnutné, aby sa všetky úrovne štátnej správy a orgánov v členských štátoch zapojili a spolupracovali pri začleňovaní cieľov rámcovej smernice o vode do politík, právnych predpisov a opatrení rámcovej smernice o vode; pripomína zásadu nezhoršovania stavu, podľa ktorej sa od členských štátov vyžaduje, aby vykonávali opatrenia potrebné na zabránenie zhoršovaniu stavu vodných útvarov; vyzýva členské štáty, aby urýchlene prijali potrebné opatrenia na zabezpečenie vykonávania a presadzovania rámcovej smernice o vode a súladu s ňou, a to okrem iného prostredníctvom tretích plánov manažmentu povodí, ktoré majú členské štáty prijať v roku 2021; naliehavo vyzýva EÚ, jej členské štáty a regionálne orgány, aby zabezpečili včasné prijatie budúcich plánov manažmentu povodí pri dodržaní požiadaviek týkajúcich sa verejných konzultácií; vyzýva Komisiu, aby zvýšila dostupnosť finančných prostriedkov a poskytla potrebnú podporu členským štátom pri vykonávaní rámcovej smernice o vode;

7. upozorňuje na štúdiu OECD, v ktorej sa odhaduje, že v odvetví vodného hospodárstva EÚ sa musí do roku 2030 vynaložiť ďalších 253 miliárd EUR, aby sa zachoval alebo dosiahol plný súlad s príslušnými právnymi predpismi o vode ([29]); vyzýva Komisiu, Radu, členské štáty a prípadne regionálne orgány, aby identifikovali a zabezpečili potrebné finančné prostriedky a finančné nástroje na infraštruktúru, ktorá nepoškodzuje životné prostredie, ani nemá negatívny vplyv na verejné zdravie, ale aby takisto identifikovali infraštruktúry so slabým výkonom a infraštruktúry, ktoré nespĺňajú normu, a aby riešili problém nových znečisťujúcich látok a iných spoločenských výziev; zdôrazňuje, že treba poskytovať finančnú podporu inovatívnym metódam, a najmä riešeniam blízkym prírode, ako sú uhlíkovo neutrálne alebo lagúnové infraštruktúry, obnova mokradí a záplavových území, opätovné zamokrenie odvodnených rašelinísk, a to pri náležitom zohľadnení verejno-súkromných partnerstiev; zdôrazňuje význam prispôsobenia existujúcich zdrojov financovania a finančných tokov spojených s vodným hospodárstvom a inými súvisiacimi spôsobmi využívania pôdy, ako je poľnohospodárstvo vrátane dotácií, s presunom od tradičných technických opatrení k riešeniam blízkym prírode;

8. vyzýva členské štáty, aby prijali všetky potrebné opatrenia vrátane zabezpečenia nevyhnutných finančných prostriedkov a ľudských zdrojov a potrebných odborných znalostí, a aby čo najskôr a v každom prípade najneskôr do roku 2027 dosiahli plný súlad s rámcovou smernicou o vode; vyzýva Komisiu, aby vydala odporúčania pre členské štáty, aby dosiahli lehotu stanovenú na rok 2027; vyzýva Komisiu, aby podporovala členské štáty pri vykonávaní smerníc o vode prostredníctvom technickej pomoci a primeranej odbornej prípravy, ako aj výmenou osvedčených postupov a odborných znalostí s cieľom zabezpečiť dosahovanie cieľov rámcovej smernice o vode, ako aj podporou profesionálnych výmenných programov medzi členskými štátmi; vyzýva Komisiu, aby poskytla usmernenie o dôsledkoch rozsudku Súdneho dvora vo veci C-461/13 na vykonávanie rámcovej smernice o vode; vyzýva Komisiu, aby poskytla jasné usmernenie o uplatňovaní výnimiek podľa článku 4 ods. 4 písm. c) po roku 2027;

9. vyzýva členské štáty, aby určili vykonávacie opatrenia, ktoré sú potrebné s cieľom zabezpečiť, že sú vodné útvary v dobrom stave, a aby navrhli programy opatrení na základe najlepších dostupných dôkazov; vyzýva členské štáty a Komisiu, aby zverejnili programy opatrení členských štátov a ich hodnotenia s cieľom zlepšiť podiel osvedčených postupov a stratégií a zlepšiť prístup verejnosti k informáciám;

([29]) http://www.oecd.org/environment/financing-water-supply-sanitation-and-flood-protection-6893cdac-en.htm

10. domnieva sa, že zásada „one-out-all-out“ (jeden von, všetci von) by mala zostať nedotknutá; vyzýva Komisiu, aby vypracovala dodatočné metodiky podávania správ (napríklad vzdialenosť od cieľa, vykonávané opatrenia a dosiahnutý pokrok o jednotlivých parametroch kvality), ktoré poskytnú príležitosť na lepšie posúdenie pokroku smerom k dobrému stavu vôd; zdôrazňuje význam transparentnosti a poskytovania komplexných informácií verejnosti o kvalite a kvantite vody v EÚ;

11. vyjadruje poľutovanie nad uplatňovaním výnimiek v prípade viac ako polovice vodných útvarov EÚ bez dostatočného odôvodnenia; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby aktualizovali usmerňovacie dokumenty na uplatňovanie výnimiek s cieľom obmedziť tento postup len na plne odôvodnené prípady, aby viac nebránil dosahovaniu environmentálnych cieľov rámcovej smernice o vode; vyzýva Komisiu, aby v prípade, že výnimky nie sú odôvodnené, urýchlene a systematicky viedla konania o nesplnení povinnosti;

12. vyjadruje poľutovanie nad tým, že zásada úhrady nákladov, ktorá predpokladá, že všetci používatelia vody sa budú na úhrade nákladov za vodohospodárske služby účinne a primerane finančne podieľať, sa v niekoľkých členských štátoch stále uplatňuje len málo alebo vôbec, najmä pokiaľ ide o domácnosti, priemysel a poľnohospodárstvo; zdôrazňuje, že využívanie vody v niektorých častiach EÚ ohrozuje kvantitatívny stav vodných útvarov nad rámec úrovne udržovaného ekologického toku; vyzýva členské štáty a ich regionálne orgány, aby zaviedli primerané politiky stanovovania cien vody a aby plne uplatňovali zásadu úhrady environmentálnych nákladov aj nákladov na zdroje v súlade s rámcovou smernicou o vode a aby uplatňovali aj zásadu „znečisťovateľ platí“; pripomína, že zásada úhrady nákladov by sa mohla uplatňovať s ohľadom na jej sociálne, environmentálne a hospodárske účinky, ako aj na geografické a klimatické podmienky dotknutých regiónov; vyzýva Komisiu, aby presadzovala túto zásadu; zdôrazňuje však, že sa musí zabezpečiť právo na vodu a hygienu a to, aby všetci mali prístup k cenovo dostupným a kvalitným vodohospodárskym službám;

13. vyzýva Komisiu, aby čo najskôr, najneskôr však do roku 2027, prijala prísne a urýchlené opatrenia proti porušovaniam predpisov zo strany členských štátov s cieľom zabezpečiť úplný súlad všetkých členských štátov s právnymi predpismi o vode, a najmä s rámcovou smernicou o vode; naliehavo vyzýva Komisiu, aby v otvorených prípadoch systémového porušovania právnych predpisov EÚ o vode konala striktne a urýchlene; vyzýva Komisiu, aby posilnila svoje zdroje v súvislosti s postupmi pre porušovanie právnych predpisov vo všeobecnosti, a najmä environmentálnych právnych predpisov EÚ;

14. poznamenáva, že zmena klímy mala a bude mať významný negatívny vplyv na zdroje sladkej vody, pričom suchá vedú k vysychaniu tokov riek a k vyšším koncentráciám znečisťujúcich látok, najmä v uzavretých vodných oblastiach, ako aj k intenzívnym dažďom spôsobujúcim zvýšenie mestských a poľnohospodárskych odtokov; pripomína, že čoraz častejší výskyt extrémnych klimatických javov, ako sú cyklóny a búrky, vedie k zvýšenej slanosti sladkých vôd a pobrežných vôd; zdôrazňuje, že zvyšovanie teploty vedie k zvýšenému nedostatku vody, čo má vplyv na životné prostredie, na viaceré hospodárske odvetvia, ktoré sú závislé od vysokého odberu a intenzívneho využívania vody, ako aj na kvalitu života; zdôrazňuje, že v nadchádzajúcej stratégii EÚ na prispôsobenie sa zmene klímy treba v súlade s článkom 2 ods. 1 písm. b) Parížskej dohody, ako aj v procese vykonávania rámcovej smernice o vode (plány manažmentu povodí) náležite zohľadniť odolnosť vodných ekosystémov, záplavy, nedostatok vody a ich vplyv na výrobu potravín;

15. nabáda Komisiu, aby podporovala členské štáty pri výmene a podpore poznatkov a najlepších postupov v oblasti rôznych snáh o adaptáciu na zmenu klímy v EÚ na regionálnej a miestnej úrovni;

16. zdôrazňuje, že rieky a mokrade sú najviac ohrozené, aj keď sa považujú za najväčších poskytovateľov ekosystémových služieb; pripomína, že mokrade rovnako ako morské a pobrežné ekosystémy zohrávajú zásadnú úlohu pri regulovaní vody a klímy, a poskytujú služby prostredníctvom ich prírodných ekosystémov a zdrojov a rozvoj hospodárskych alebo kultúrnych činností, ktoré všetky závisia od dobrého stavu vodných zdrojov; zdôrazňuje, že mokrade sú zásobárňami uhlíka a klimatickými stabilizátormi na celosvetovej úrovni, zohrávajú dôležitú úlohu pri zmierňovaní povodní a sucha, poskytujú čistú vodu, chránia pobrežia, dopĺňajú kolektory podzemnej vody, zachovávajú výbornú geologickú diverzitu, zohrávajú zásadnú úlohu na vidieku a poskytujú rekreačné a kultúrne služby pre spoločnosť; naliehavo preto vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali opatrenia na zníženie využívania kolektorov, plánovanie mestského rozvoja mimo povodňových oblastí a rešpektovanie biodiverzity spojenej s riekami a mokraďami;

17. zdôrazňuje, že efektívne využívanie vody je dôležitým príspevkom k dosiahnutiu cieľov EÚ v oblasti klímy, keďže môže viesť k úsporám energie používanej na čerpanie vody, k zníženiu množstva chemických látok používaných na úpravu vody a k zmenšeniu nedostatku vody; konštatuje, že v niektorých členských štátoch existuje vysoká miera úniku z potrubí, ktorá nie je prijateľná vzhľadom na ciele v oblasti zmeny klímy a úsilie o efektívne využívanie zdrojov; víta to, že podľa

novej smernice o pitnej vode Komisia zhodnotí mieru úniku a stanoví prahové hodnoty, pri ktorých sa spustia opatrenia v príslušných členských štátoch; víta tiež novú povinnosť veľkých dodávateľov vody zabezpečiť transparentnosť miery úniku;

18. konštatuje, že v celej EÚ sú vodné útvary využívané na výrobu pitnej vody vystavené novým aj už známym tlakom, ktoré spôsobujú zvýšenú potrebu čistenia a úpravy vody jej poskytovateľmi; vyzýva členské štáty, aby v plnej miere vykonávali článok 7 ods. 3 rámcovej smernice o vode a aby prijali všetky potrebné opatrenia na zastavenie zhoršovania stavu vodných útvarov v prípade odberu vody určenej na ľudskú spotrebu;

19. víta dôkaz, že smernice viedli k zníženiu chemického znečistenia vôd EÚ; domnieva sa však, že je naliehavo potrebné zlepšenie v oblasti chemických látok; konštatuje, že Komisia zistila neočakávané rozdiely medzi členskými štátmi, a to najmä v procese aktualizácie zoznamu prioritných látok a zohľadňovania kombinovaných účinkov zmesí; ďalej konštatuje, že smernica o prioritných látkach, doposiaľ zahŕňa sotva látky relevantné pre zásobovanie pitnou vodou; poukazuje na to, že značné rozdiely v prístupoch ku klasifikácii, posudzovaniu a spôsobu podávania správ komplikujú porovnania a analýzy v rámci celej EÚ;

20. vyzýva Komisiu, aby prijala všetky potrebné opatrenia s cieľom dosiahnuť dobrý chemický stav a aby prijala rozhodujúce opatrenia na úrovni EÚ v prípadoch, keď členské štáty nesplnia environmentálne normy kvality pre prioritné látky, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti právnych predpisov EÚ; zdôrazňuje, že do zoznamu prioritných látok by sa mali doplniť látky relevantné pre výrobu pitnej vody, ako sú napríklad perfluóralkylované a polyfluóralkylované látky (PFAS) a príslušné lieky; domnieva sa, že v rámcovej smernici o vode a jej osobitných dcérskych smerniciach sa môžu a mali by sa riešiť aj nové znečisťujúce látky a toxicita zmesí; vyzýva Komisiu, aby aktualizovala a doplnila príslušné látky v prílohách k smernici o prioritných látkach a smernici o podzemných vodách s cieľom uľahčiť dosiahnutie cieľov rámcovej smernice o vode a lepšie chrániť zdroje pitnej vody; vyzýva Komisiu, aby zosúladila vykonávanie právnych predpisov o vode s chemickou stratégiou pre udržateľnosť a stratégiou biodiverzity, aby boli sladké vody a ich ekosystémy primerane chránené, a aby stanovila lehotu na vyradenie všetkých nepodstatných používaní PFAS a aby podporila rozvoj bezpečných a neperzistentných alternatív pre všetky používania PFAS; naliehavo vyzýva Komisiu, aby financovala výskum a vývoj stratégií na riešenie uPBT s cieľom zlepšiť kvalitu vodných útvarov a znížiť riziká pre zdravie zvierat, ľudí a životné prostredie; odporúča vypracovanie nových usmernení týkajúcich sa zdokonalených metód monitorovania a vykazovania chemických zmesí, ako aj kombinovaného účinku; požaduje rozsiahlejšie používanie zoznamu sledovaných látok na monitorovanie potenciálnych znečisťujúcich látok vo vode a určenie rizika, ktoré predstavujú pre vodné prostredie; vyzýva Komisiu, aby urýchlila svoju prácu na vývoji metód na posudzovanie a reguláciu chemických zmesí a aby doplnila svoju prácu zavedením hodnotiaceho faktora zmesí;

21. konštatuje, že podľa odhadov ostávajú mikroplasty v sladkej vode celé stáročia a že súčasné čistiarne vody nefiltrujú tieto častice úplne; víta preto rozhodnutie vypracovať metodiku monitorovania mikroplastov a zaviesť zoznam sledovaných látok v revidovanej smernici o pitnej vode; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby posilnili opatrenia na kontrolu zdrojov s cieľom dosiahnuť netoxické životné prostredie a obehové hospodárstvo; zdôrazňuje, že znížením emisií pri zdroji by sa zmiernil tlak na ekosystémy a znížili náklady na čistenie vody; vyzýva na rozhodné opatrenia na úrovni Únie, členských štátov a na regionálnej úrovni s cieľom riešiť nové znečisťujúce látky, ako sú PFAS, mikroplasty, chemické látky narúšajúce endokrinný systém a liečivá, a to prostredníctvom holistického prístupu počínajúc opatreniami na kontrolu pri zdroji a v krajnom prípade doplnkovými riešeniami na konci potrubia; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v plnej miere uplatňovali prístup k znečisťujúcim látkam založený na ich životnom cykle a zároveň uplatňovali zásadu „znečisťovateľ platí“, a to aj prostredníctvom inovačných nástrojov, ako sú napríklad systémy rozšírenej zodpovednosti výrobcu, s cieľom financovať riešenia v oblasti úpravy vody;

22. zdôrazňuje, že je dôležité výrazne zintenzívniť opatrenia na riešenie eutrofizácie sladkých, ako aj slaných vôd spôsobených dusíkom a fosforom zo všetkých zdrojov vrátane poľnohospodárstva a neupravených alebo nedostatočne upravených odpadových vôd; pripomína, že eutrofizácia oslabuje environmentálny stav vodných útvarov a zvyšuje ich zraniteľnosť voči cudzím inváznym druhom; naliehavo vyzýva poľnohospodárov, aby využívali nástroj udržateľnosti poľnohospodárskeho podniku pre živiny, ktorým sa umožní lepšie obhospodarovanie a zníženie úniku živín do podzemných a povrchových vôd; vyzýva členské štáty, aby riadne určili oblasti vystavené znečisteniu dusičnanmi a aby v plnej miere vykonávali a presadzovali opatrenia prijaté v rámci smernice o dusičnanoch;

23. zdôrazňuje, že členské štáty by mali v plnej miere riešiť súčasnú krízu v oblasti biodiverzity, pokiaľ ide o vykonávanie politík v oblasti vodného hospodárstva, pričom sa minimalizujú stresory ohrozujúce vodné ekosystémy a obnovia degradované ekosystémy; zdôrazňuje význam novej stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030; pripomína, že pri vykonávaní rámcovej smernice o vode by sa mal zabezpečiť úplný súlad s novou stratégiou v oblasti biodiverzity, smernicami o prírode a inými právnymi predpismi v oblasti životného prostredia;

24. víta záväzok Komisie obnoviť v rámci svojej stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030 voľné toky riek v EÚ v dĺžke 25 000 km prostredníctvom odstránenia bariér a obnovy záplavových území a zaviesť celoeurópsku metodiku a ustanovenia na mapovanie a posudzovanie stavu ekosystémov a zabezpečiť, že sú v dobrom stave; konštatuje, že v súčasnosti je v EÚ 21 000 vodných elektrární a že vodné a malé vodné elektrárne poskytujú najväčší podiel energie z obnoviteľných zdrojov v EÚ; berie na vedomie vývoj v oblasti vodnej energie s nízkym vplyvom; poukazuje však na to, že výstavba priehrad môže negatívne ovplyvniť biotopy a vytvárať veľký tlak na povrchové vody; pripomína, že rámcová smernica o vode stanovuje prísne kritériá na ochranu hydromorfologických podmienok; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili vykonávanie prísnych posúdení vplyvu súvisiacich zmien na kvalitu a kvantitu vody a na ekosystémy a aby sa vo všetkých existujúcich aj potenciálnych nových projektoch týkajúcich sa vodnej energie dodržiavali ciele rámcovej smernice o vode; naliehavo preto vyzýva Komisiu, aby pri posudzovaní vplyvu vodných elektrární na životné prostredie viedla konzultácie so všetkými príslušnými generálnymi riaditeľstvami vrátane generálneho riaditeľstva pre energetiku a aby zohľadňovala ich odporúčania;

25. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby prijali všetky potrebné opatrenia na minimalizáciu týchto tlakov na útvary povrchových vôd s cieľom obnoviť prirodzené funkcie riek a chrániť ekosystémy; vyzýva členské štáty, aby v chránených oblastiach nebudovali vodné elektrárne a aby v nich predchádzali aj ďalším stavebným projektom, ktoré by vyvolávali výrazný hydromorfologický tlak na vodu; domnieva sa, že dotácie a verejné financie z EÚ v iných ako chránených oblastiach by sa mali poskytovať len na nové vodné elektrárne, v prípade ktorých celkové prínosy jasne prevažujú nad celkovými negatívnymi vplyvmi;

26. oceňuje to, že podľa 10. dvojročnej správy o vykonávaní smernice o čistení komunálnych odpadových vôd ([30]) zo strany členských štátov sa zber a spracovanie komunálnych odpadových vôd v EÚ za posledné desaťročie zlepšilo, ako aj to, že smernica o čistení komunálnych odpadových vôd priniesla zníženie zaťaženia znečistením, čím prispela k zlepšeniu kvality vody; napriek tomu vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa stále nedosiahol plný súlad so smernicou o čistení komunálnych odpadových vôd, keďže niektoré členské štáty sú stále veľmi ďaleko od splnenia svojich cieľov; podporuje názor Komisie, že je potrebné urobiť viac na riešenie pretrvávajúceho znečistenia, nových znečisťujúcich látok, využívania energie a nakladania s kalom, ako aj otázok správy; vyjadruje ďalej poľutovanie nad tým, že v hodnotení smernice o čistení komunálnych odpadových vôd sa neanalyzuje účinnosť, pokiaľ ide o vypúšťanie priemyselných odpadových vôd do zberných systémov a čistiarní komunálnych odpadových vôd;

27. vyzýva Komisiu, aby to zohľadnila pri revízii smernice o čistení komunálnych odpadových vôd; naliehavo vyzýva Komisiu, aby podporovala členské štáty pri vykonávaní smernice tým, že umožní udržateľné financovanie opatrení v oblasti vody a podnieti rozvoj a zavádzanie inovačných technológií na nakladanie s odpadovými vodami; vyzýva Komisiu, aby dôkladne preskúmala, ako sú požiadavky smernice o čistení komunálnych odpadových vôd na navrhovanie, výstavbu a rozširovanie čistiarní komunálnych odpadových vôd vo všetkých fázach technického rozvoja zladené s povinnosťou nezhoršovania stavu podľa rámcovej smernice o vode, a to s cieľom zabezpečiť súlad medzi týmito dvomi právnymi predpismi a úpravu komunálnych odpadových vôd pri súčasnom zachovaní všetkých stimulov na prijímanie primeraných technických opatrení na jej úpravu; nabáda Komisiu, aby v prípade potreby prijala legislatívne opatrenia; zdôrazňuje, že opatrenia zamerané predovšetkým na odstránenie problému pri zdroji sú nevyhnutné na boj proti novým znečisťujúcim látkam; zdôrazňuje, že v budúcej revízii smernice o čistení komunálnych odpadových vôd by sa mali zohľadniť aj tieto nové výzvy spojené s týmito znečisťujúcimi látkami;

28. poukazuje na to, že smernica o čistení komunálnych odpadových vôd, ani rámcová smernica o vode nie sú postačujúce na riešenie problémov vyplývajúcich zo zmeny klímy, ako sú nadmerné prietoky dažďovej vody, mestské odtoky a záplavy v aglomeráciách, a neriešia ani vplyvy upravených odpadových vôd na prijímajúce vodné útvary; domnieva sa, že by EÚ, jej členské štáty a regionálne orgány mali lepšie riešiť monitorovanie a kontrolu vplyvu čoraz

([30]) Desiata správa Komisie z 10. septembra 2020 o stave vykonávania a o programoch určených na vykonávanie (COM(2020)0492).

častejších nadmerných prietokov dažďovej vody a mestských odtokov, pretože sa tým výrazne znečisťujú povrchové a podzemné vodné útvary;

29. trvá na tom, že pri posudzovaní vplyvu vodných zariadení na životné prostredie je potrebný holistický prístup, pri ktorom sa bude zohľadňovať aj spoločenský prínos k poskytovaniu elektriny bez emisií, prispievanie k zabezpečeniu dodávok energie prostredníctvom vodnej energie a prečerpávacích vodných elektrární a nepriaznivé účinky na povrchové vody a biotopy; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že elektrická energia vyrábaná vo vodných elektrárňach môže prispieť k dosiahnutiu cieľov EÚ v oblasti klímy a energetiky a k dosiahnutiu záväzkov EÚ podľa Parížskej dohody, ale domnieva sa, že by sa to nemalo dosiahnuť na úkor povrchových vôd a ochrany biotopov; uznáva, že existujú spôsoby a technológie na zníženie vplyvu na životné prostredie a voľne žijúce vodné živočíchy; poukazuje na to, že existuje veľký potenciál zvýšiť účinnosť existujúcich riečnych elektrární;

30. poznamenáva, že prechod od cestnej nákladnej dopravy na vnútrozemskú vodnú dopravu by mal byť plne v súlade so zásadou nezhoršovania stavu podľa rámcovej smernice o vode, ako aj s inými právnymi predpismi v oblasti životného prostredia vrátane smerníc o vtákoch a biotopoch, a mal by ísť ruka v ruke s podporou udržateľných alternatívnych palív a technológií pre vnútrozemskú plavbu, ako je dodávka elektrickej energie z pobrežia na loď, s cieľom znížiť emisie skleníkových plynov a iných znečisťujúcich látok a zabrániť zhoršovaniu ekologického a chemického stavu vodných útvarov a zhoršovaniu kvality ovzdušia a zabrániť tlaku na vodné ekosystémy, ako aj s cieľom chrániť biodiverzitu a usilovať sa o životné prostredie s nulovým znečistením;

31. berie na vedomie vysokú spotrebu energie v odvetví vodného hospodárstva; vyzýva Komisiu, aby zvážila energeticky efektívne opatrenia a možnosť využívať vyčistené odpadové vody ako interný zdroj energie z obnoviteľných zdrojov; vyzýva Komisiu, aby presadzovala energeticky efektívne zlepšenia v čistiarňach odpadových vôd s cieľom uznať a využiť potenciál úspor energie v tomto odvetví; poukazuje na to, že podľa hodnotenia Komisie týkajúceho sa smernice o čistení komunálnych odpadových vôd predstavujú potenciálne úspory energie 5 500 GWh až 13 000 GWh ročne;

32. uznáva, že celkový odber vody v Európe sa za posledných 15 rokov znížil o viac ako 20 %; konštatuje však, že osem krajín, v ktorých žije 46 % obyvateľstva Európy, možno považovať za krajiny s nedostatkom vody ([31]) a že počet krajín s nedostatkom vody sa neustále zvyšuje, a že približne štvrtina vody odklonenej z prírodného prostredia v EÚ sa využíva na poľnohospodárske účely ([32]); berie na vedomie potenciál opätovného využívania vody pri zavádzaní obehového hospodárstva v oblasti vodných zdrojov a znižovaní priameho odberu z vodných útvarov a podzemných vôd; víta dohodu o novom nariadení Európskeho parlamentu a Rady o minimálnych požiadavkách na opätovné využívanie vody, čo uľahčí využívanie upravenej komunálnej odpadovej vody na poľnohospodárske zavlažovanie; podporuje pokračovanie v modernizácii závlahovej infraštruktúry prostredníctvom inovácií a nových technológií;

33. zdôrazňuje, že je dôležité nájsť synergie medzi posudzovaním povodňových rizík, plánovaním prevencie katastrof a plánovaním pripravenosti v rámci mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany; vyzýva Komisiu, členské štáty a prípadne regionálne orgány, aby vypracovali stratégie pre zvládanie sucha v rámci plánov manažmentu povodia a plánov manažmentu povodňového rizika, najmä s ohľadom na zabezpečenie pitnej vody a výrobu potravín, a aby do nich integrovali digitalizované systémy monitorovania, kontroly a včasného varovania, ktoré budú schopné monitorovať stav vegetácie a jej reakcie na sucho, s cieľom podporiť účinné rozhodnutia o ochrane, reakcii a komunikačných opatreniach založené na údajoch; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby považovali za jadro týchto plánov obnovu záplavových plôch a mokradí, ako aj ochranu podzemných vodných útvarov, keďže na zníženie negatívneho vplyvu sucha aj záplav sú nevyhnutné vodné útvary a ekosystémy v dobrom stave;

34. konštatuje, že jednou z oblastí, v ktorých zainteresované strany považovali rámcovú smernicu o vode za neúčinnú, je zvládanie účinkov sucha ([33]); vyzýva členské štáty, aby vynaložili viac úsilia na boj proti zmene klímy a novým problémom súvisiacim s nadmerným odpadom vody, ktoré by mohli vzniknúť v povodiach riek, kde v minulosti neexistovali problémy s jej odberom ([34]); konštatuje, že holistický prístup k vodohospodárstvu a adaptácii na zmenu klímy by mohol priniesť účinnejšiu reakciu a znížiť vplyv extrémnych udalostí; požaduje úplné začlenenie otázok týkajúcich sa

([31]) https://www.eea.europa.eu/archived/archived-content-water-topic/water-resources/water-abstraction
([32]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Agri-environmental_indicator_-_water_abstraction
([33]) Kontrola vhodnosti rámcovej smernice o vode a smernice o povodniach, s. 66.
([34]) Kontrola vhodnosti rámcovej smernice o vode a smernice o povodniach, s. 199.

zmeny klímy do vykonávania smernice a v tejto súvislosti zdôrazňuje aj potenciál prírodných riešení; opakuje, že by sa mali zabezpečiť dostatočné verejné výdavky na ciele rámcovej smernice o vode a požadovaných adaptácií;

35. navrhuje, aby sa v záujme zabezpečenia ľudského práva na vodu riešili suchá a nedostatok vody uprednostnením odberu vody na výrobu pitnej vody pred inými využitiami a aby sa zaviedli riešenia na zachytávanie dažďovej vody a záplavových vĺn na ďalšie použitie, a to okrem iného aj projekty na zachytávanie dažďovej vody v návrhu budov a infraštruktúry, podzemné skladovanie a systémy rozvodu duálnej vody v domácnostiach, ako aj projekty na opätovné využitie bývalých kameňolomov, ak je to vhodné; vyzýva k výskumu a investíciám v oblasti opatrení, ktoré pomôžu v boji proti suchám a nedostatku vody;

36. zdôrazňuje potrebu zosúladenia spoločnej poľnohospodárskej politiky (ďalej len „SPP“), smernice o pitnej vode ([35]), smernice o dusičnanoch, nariadenia o prípravkoch na ochranu rastlín ([36]) a nariadenia REACH s rámcovou smernicou o vode, pokiaľ ide o potrebu prísnejších opatrení na ochranu vody a účinné využívanie vody v poľnohospodárstve; zdôrazňuje potrebu značného zvýšenia financovania opatrení v oblasti životného prostredia a zmeny klímy v oboch pilieroch SPP, ako aj dodatočného financovania cielených ekologických opatrení v rámci revízie SPP s cieľom zabezpečiť udržateľné hospodárenie s vodou a zlepšiť kvalitu pôdy; naliehavo vyzýva členské štáty, aby do svojich strategických plánov SPP začlenili a vykonávali obmedzenie používania hnojív a používanie pesticídov a ich rizík, a aby vykonávali prvky podmienenosti súvisiace s vodou v rámci ich systémov podmienenosti. vyzýva Komisiu, aby zaradila znečistenie sladkej vody a jej nadmerný odber medzi prioritné témy odporúčaní týkajúcich sa SPP pre členské štáty; napokon vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že sa rámcová smernica o vode bude takisto vykonávať prostredníctvom politiky súdržnosti (nariadenie o spoločných ustanoveniach ([37]), Európsky fond regionálneho rozvoja/Kohézny fond ([38])) a v súlade s politickým cieľom č. 2 NSU;

37. víta cieľ obmedziť používanie a riziká pesticídov do roku 2030 o 50 % a obmedziť stratu živín z hnojív, ako sa stanovuje v stratégii z farmy na stôl a v stratégii v oblasti biodiverzity, ako aj rozhodnutie revidovať smernicu o trvalo udržateľnom používaní pesticídov a začleniť lepšie hospodárenie so živinami do cieľov nových strategických plánov SPP a týchto dvoch stratégií; požaduje, aby sa uvedené zámery a ciele transponovali do právnych predpisov, ako aj do pripravovaného akčného plánu nulového znečisťovania; zdôrazňuje naliehavú potrebu znížiť vplyv pesticídov na zdroje pitnej vody tým, že sa v (opätovných) procesoch schvaľovania účinných látok a povoľovania pesticídov bude v plnej miere riešiť ochrana týchto zdrojov;

38. vyzýva Komisiu, aby zlepšila homogenizáciu noriem a znížila širokú škálu prahových hodnôt v členských štátoch v smernici o podzemných vodách;

39. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby posilnili synergie medzi politikami v oblasti vodného hospodárstva a biodiverzity zavedením vhodných opatrení, vrátane požiadaviek na podávanie správ, usmernení a projektov s cieľom lepšie chrániť malé vodné útvary a podzemné ekosystémy v kontexte manažmentu povodí;

40. nabáda Komisiu a členské štáty na lepšie začlenenie smernice o manažmente povodňových rizík do politík zameraných na uprednostňovanie riešení blízkych prírode a náležitú úpravu zdrojov financovania; zdôrazňuje význam integrovaného a holistického riadenia povodí;

41. žiada, aby Komisia a členské štáty zaviedli integrovaný prístup založený na rámcovej smernici o vode a rámcovej smernici o morskej stratégii, keďže 97,3 % vodných zdrojov na Zemi pochádza z oceánov a podzemná voda, kontinentálne, prechodné, pobrežné a morské vody sú spojené vodným cyklom a spojením medzi zemou a morom;

([35]) Smernica Rady 98/83/ES z 3. novembra 1998 o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu (Ú. v. ES L 330, 5.12.1998, s. 32).

([36]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 1).

([37]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320).

([38]) Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, predložený Komisiou 29. mája 2018, o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde (COM(2018)0372).

Štvrtok 17. decembra 2020

42. vyzýva na zintenzívnenie opatrení s dostatočnými finančnými prostriedkami na zlepšenie migrácie rýb v celej EÚ; vyzýva, aby sa v prípadoch, keď je to vhodné, do technických kritérií skúmania vypracovaných v súvislosti s ekologickou taxonómiou EÚ zahrnula spojitosť riek pri udržateľných činnostiach a aby sa projekty súvisiace s energiou a dopravou považovali za udržateľné len vtedy, ak zahŕňajú prírodne pôsobiace rybovody;

43. konštatuje, že „udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov“ je jedným zo šiestich environmentálnych cieľov taxonómie EÚ pre udržateľné financovanie; nabáda preto, aby sa využívalo na usmerňovanie verejných a súkromných investícií s cieľom zabezpečiť ochranu vodných útvarov;

44. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pri ďalšom cykle plánov vodného hospodárstva prijali všetky potrebné opatrenia na uľahčenie zachovania a obnovu vodných ekosystémov, podporu riešení založených na prírode, zapojenie finančného odvetvia prostredníctvom podpory udržateľných investícií a podpory budovania kapacít a vzdelávania o ekologickom raste;

45. vyzýva Komisiu, aby pomáhala členským štátom a podporovala ich v oblasti cezhraničnej koordinácie vodných útvarov, na ktoré sa vzťahuje rámcová smernica o vode; vyzýva členské štáty, aby zaradili opatrenia rámcovej smernice o vode a vykonávanie smernice o čistení komunálnych odpadových vôd v cezhraničných regiónoch medzi svoje priority a zlepšili spoluprácu v medzinárodných povodiach.

46. naliehavo vyzýva Komisiu, aby zefektívnila a zlepšila systémy monitorovania kvality vody a látok znečisťujúcich životné prostredie, okrem iného zberom údajov o hlavných zdrojoch emisií nebezpečných látok vrátane rezíduí, metabolitov a biocídov rádioaktívnych látok a pesticídov, farmaceutických rezíduí, problémových chemických látok (ako sú PFAS) a mikroplastov, ako aj ďalších nových znečisťujúcich látok vo vodných útvaroch EÚ, a aby nasadila využívanie najnovších a najúčinnejších dostupných technológií; naliehavo vyzýva Komisiu, aby prijala usmernenia na harmonizované normy pre monitorovacie siete a vykazovanie údajov; vyzýva Komisiu, aby vo svojom akčnom pláne nulového znečisťovania uľahčila používanie neinvazívnych metód monitorovania a biologických ukazovateľov s cieľom minimalizovať vystavenie ľudí a voľne žijúcich živočíchov znečisťujúcim látkam v ovzduší, pôde a vode; naliehavo vyzýva členské štáty, aby pri vykazovaní údajov Komisii využívali všetky svoje monitorovacie siete;

47. vyzýva Komisiu, členské štáty a poskytovateľov vody, aby presadzovali digitalizáciu a zlepšili využívanie údajov o riadení a meraní na rozhodovanie založené na dôkazoch na úrovni regulácie aj spotreby; požaduje digitálne technológie v oblasti vody, ktoré umožnia monitorovanie na diaľku a podávanie správ o kvalite, únikoch, využívaní a zdrojoch vody;

48. berie na vedomie potenciál digitalizácie a umelej inteligencie pri zlepšovaní riadenia a monitorovania vodných útvarov, zabezpečovaní lepších údajov a analyzovaní dôkazov pre potreby subjektov s rozhodovacími právomocami, keďže by mohli významne prispieť k rýchlemu zisťovaniu malých zmien kvality vody, ktoré by mohli predstavovať hrozbu pre vodné útvary, k hodnoteniu najlepších postupov a k určovaniu nákladovo najefektívnejších opatrení;

49. vyzýva členské štáty, aby vytvorili právne rámce, ktoré zabránia situáciám, keď sú subjekty spravujúce vodné útvary financované z činností, ktoré zhoršujú chemický a ekologický stav; vyzýva členské štáty, aby jasne oddelili subjekty zodpovedné za hospodárenie a subjekty zodpovedné za posudzovanie stavu vodných útvarov;

50. zdôrazňuje, že treba zjednotiť údaje o vode a vypracovať normy povinného podávania správ pre členské štáty s cieľom zvýšiť transparentnosť údajov; vyzýva Komisiu, aby naďalej zlepšovala systém WISE (Systém informácií o vode pre Európu), aby sa z neho stal ľahko použiteľný informačný nástroj pre všetkých v EÚ, ktorý by okrem referenčného porovnávania hospodárenia s vodnými útvarmi poskytoval informácie o množstve, kvalite a dostupnosti vodných zdrojov;

51. konštatuje, že podľa správy o vhodnosti existuje priestor na zlepšenie dostupnosti informácií o politikách v oblasti vodného hospodárstva, ako aj úrovne ich podrobnosti; vyzýva členské štáty a Komisiu, aby to napravili a poskytovali rezidentom EÚ jasné, zrozumiteľné a ľahko dostupné informácie; vyzýva ďalej na väčšiu transparentnosť a vyzýva preto na značné zlepšenie verejných konzultácií, informovanosti verejnosti a vzdelávania o vode a o prepojení medzi vodou, ekosystémami, hygienou, zdravím, bezpečnosťou potravín, potravinovou bezpečnosťou a prevenciou katastrof a na podporu medzisektorového dialógu medzi hospodárskymi subjektmi, poskytovateľmi vody, širokou verejnosťou, orgánmi a organizáciami občianskej spoločnosti a žiada o zabezpečenie prístupu k spravodlivosti v zmysle smernice o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a rámcovej smernice o vode v súlade s rozhodnutiami Súdneho dvora;

52. víta to, že EÚ čiastočne reagovala na iniciatívu „Right2Water“ v prepracovanom znení smernice o pitnej vode vložením nového článku o prístupe k vode a väčšej transparentnosti kvality vody s cieľom zlepšiť zdravie a životné prostredie; žiada členské štáty, aby v plnej miere vykonávali a presadzovali rámcovú smernicu o vode s cieľom zabezpečiť prístup k vode pre všetkých a aby v plnej miere reagovali na iniciatívu „Right2Water“;

53. vyzýva členské štáty a poskytovateľov vody, aby systematicky využívali testovanie prítomnosti vírusu COVID-19 v odpadových vodách ako systém včasného varovania na podporu boja proti pandémii;

54. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.